

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Melding om oppstart av verneprosess – Hotterbukta i Levanger kommune

Oppstartsmelding

Foto: Terje Kolaas

Statsforvalteren sender med dette ut oppstartsmelding for verneprosess for Hotterbukta i Levanger kommune i Trøndelag fylke.

Oppstartsmeldingen markerer starten på en verneprosess med formål å få etablert Hotterbukta naturreservat. Statsforvalteren i Trøndelag er ansvarlig for planprosessen innen rammer satt av Miljødirektoratet. Prosessen skal følge saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven §§ 41- 43.

Naturtype	Areal
Bløtbunn i strandsonen	290 dekar

Bakgrunn for supplerende vern

I 2018 fikk Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet å foreslå områder for supplerende vern av natur i Norge. Oppdraget bygger blant annet på Meld. St. 14 (2015–2016) *Natur for livet*, der et av de nasjonale målene er å bevare et representativt utvalg av norsk natur.

Det sentrale målet med supplerende vern er å bidra til å dekke mangler i eksisterende verneområder, både når det gjelder naturtyper og geografisk fordeling. Dette innebærer å foreslå vern av områder som inneholder natur som i dag er underrepresentert i verneområdene, og som er viktige for å sikre et mer helhetlig og robust nettverk av verneområder.

Evalueringer av verneområdene har vist at dagens vern ikke i tilstrekkelig grad fanger opp variasjonsbredden i norsk natur, og at det særlig er mangler knyttet til produktive og artsrike naturtyper i lavlandet og i kyst- og fjordområdene. Samtidig er arealendringer den viktigste negative påvirkningsfaktoren på naturmangfoldet i Norge, og mange av de aktuelle områdene er utsatt for et økende press fra utbygging og andre inngrep.

I vurderingen av aktuelle områder er det lagt til grunn at områdevern etter naturmangfoldloven er et sentralt virkemiddel for å sikre naturverdier mot negativ påvirkning over tid. Andre virkemidler, som plan- og bygningsloven og sektorlovgivning, kan i mange tilfeller ivareta enkelttiltak, men gir ikke nødvendigvis en tilstrekkelig helhetlig og langsiktig beskyttelse av naturverdier.

Statsforvalteren i Trøndelag oversendte 1. februar 2019 forslag til områder som kunne være aktuelle for supplerende vern. Den 25. januar 2021 fikk Statsforvalteren i oppdrag å starte verneprosesser for utvalgte områder i fylket.

Vern av Hotterbukta er foreslått med bakgrunn i forekomst av naturtypen bløtbunn i strandsonen, som er vurdert som en naturtype med mangelfull dekning i eksisterende

vern. Slike gruntvanns- og deltaområder er blant de mest produktive naturtypene i kystsonen, samtidig som de er utsatt for inngrep og nedbygging. Området inngår også i et større delta- og våtmarkssystem i Trondheimsfjorden, der tilsvarende naturtyper er under betydelig samlet belastning.

Et vern av området må også ses i et langsiktig perspektiv. Selv om dagens bruk kan være begrenset, vil fravær av vern kunne medføre økt risiko for framtidig arealendring og gradvis redusert økologisk funksjon. Vern etter naturmangfoldloven er derfor et virkemiddel for å sikre viktige naturverdier før de blir vesentlig forringet, og for å bidra til at nasjonale miljømål kan nås.

Målsetting

Vern av Hotterbukta er et ledd i arbeidet med å nå nasjonale målsettinger om å:

- sikre god økologisk tilstand i økosystemene
- ta vare på truede arter og naturtyper
- bevare et representativt utvalg av naturområder som viser variasjonsbredden i norsk natur
- bidra til et mer sammenhengende og robust økologisk nettverk av verneområder

Et vern av området vil dermed bidra til langsiktig bevaring av naturmangfold og økologiske funksjoner, i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

Virkninger av kunngjøringen

I henhold til § 44 i naturmangfoldloven om tiltak ved igangsatt saksbehandling kan et forvaltningsorgan uten videre avslå en søknad om tillatelse til et tiltak i planområdet. Tillatelsen kan bare gis dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning for verneverdiene i området.

Når det er foretatt kunngjøring etter § 42 i naturmangfoldloven kan offentlig myndighet ikke gi tilskudd til tiltak i et område som inngår i verneforslaget. Statsforvalteren kan gjøre unntak fra dette dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning eller er positivt for forslaget.

Virkingen er begrenset til fire år etter oppstarten er kunngjort. Departementet kan forlenge virkningene med inntil to år.

Avgrensning

Planområdet utgjør ca. 290 dekar. Det er viktig å presisere at dette er en arbeidsgrense som kan justeres ut ifra innspill og ny kunnskap underveis i prosessen.

Hotterbukta/Hotrandeltaet/Hotranoset blir heretter omtalt som Hotterbukta.

Arrondering og eiendomsforhold

Forslaget til avgrensning av verneområdet er i stor grad basert på arealer som er ervervet av staten ved Miljødirektoratet med sikte på vern.

Det foreslåtte verneområdet omfatter i hovedsak gruntvannsområder, elvedelta og tilhørende strandsoner. Eiendomsforholdene for sjøarealene er ikke fullstendig avklart på dette stadiet, og vil bli nærmere kartlagt i det videre arbeidet med verneplanen.

Ved avgrensning av området er det lagt vekt på å få en hensiktsmessig arrondering som ivaretar de økologiske funksjonene i deltaet og de viktige naturtypene som skal vernes, særlig bløtbunnsområdene i strandsonen.

Endelig avgrensning av verneområdet vil bli fastsatt etter høring, basert på en samlet vurdering av naturverdier, brukerinteresser og eiendomsforhold.

Figur 1. Arbeidsgrense for planområdet i Hotterbukta (rød linje).

Beskrivelse av området - verneformål og verneverdier

Dette er en oppstartmelding og beskrivelsen av området er derfor kort. I høringsdokumentene, som sendes ut senere vil området bli beskrevet mer grundig.

Hotranoset ved utløpet av Hotranelva på Fiborgtangen er et gruntvannsområde preget av tidevann, med omfattende mudderflater, sandbanker og tilhørende strandsoner og kantvegetasjon. Området omfatter også elvedeltaet, holmen Låtra og tilgrensende grunne sjøområder. Landskapet er dynamisk, med jevnlig veksling mellom flo og fjære som eksponerer store bløtbunnsarealer og gir grunnlag for høy biologisk produksjon.

En sentral verneverdi i området er forekomsten av naturtypen bløtbunn i strandsonen, som er kartlagt i Naturbase med verdi "viktig". Forekomsten dekker et betydelig areal, anslått til om lag 415 daa, og representerer et stort sammenhengende gruntvannsområde med tidevannspåvirket bunnsstrat. Slike bløtbunnsområder er blant de mest produktive naturtypene i kystsonen og har stor betydning som næringsområder for fugl og som økologisk funksjonsområde for en rekke arter.

Bløtbunnsområdene i Hotranoset utgjør et viktig økologisk funksjonsområde i elvedeltaet, med stor betydning både regionalt og nasjonalt. Deltaområdet er karakterisert som et brakkvannssystem med forekomst av bløtbunn, ålegras og tilgrensende naturtyper, og fungerer som leveområde for en rekke arter knyttet til gruntvann og strandsoner. Området er også del av et større delta- og våtmarkssystem i Trondheimsfjorden, hvor slike naturtyper er under økende press.

Området har særlig stor verdi for fugl, både som raste-, beite- og hekkeområde. De tidevannspåvirkede mudderflatene gir gode næringsforhold for vadefugler, ender og gjess, og området brukes intensivt under trekkperiodene. Det er dokumentert høye individtall av arter som grågås, kortnebbgås, krikand, stokkand, sandlo, rødstilk og gluttsnipe. Samtidig har området også betydning som hekkeområde for flere våtmarksarter, blant annet tjeld, sandlo, dverglo og fiskemåke. Samlet arts mangfold er høyt, og det er registrert et stort antall arter knyttet til området.

Hotranoset har også stor verdi knyttet til forekomst av rødlistede arter. Både fugl og andre artsgrupper er representert, og området er identifisert som et viktig funksjonsområde for truede arter. Dette inkluderer arter i flere kategorier av Norsk rødliste, fra nær truet (NT) til kritisk truet (CR). Forekomsten av både hekkende og rastende rødlistede arter understreker områdets høye verneverdi.

I tillegg til betydningen for fugl har de grunne sjøområdene og bløtbunnsarealene funksjon som viktig leveområde for akvatiske organismer. Slike områder er blant annet viktige som beiteområder for sjørøret og kan fungere som gyte- eller oppvekstområder

for marine arter. Samspillet mellom ferskvann fra elva og saltvann fra fjorden bidrar til høy produktivitet og økologisk variasjon.

Området er påvirket av tidligere inngrep, herunder utfyllinger i sjø og omdisponering av arealer til industriformål. Dette har redusert omfanget av naturlige strand- og gruntvannsarealer. Til tross for dette fremstår de gjenværende bløtbunnsområdene og deltaflatene fortsatt som et funksjonelt og viktig naturmiljø og har en betydelig restverdi. Samtidig er området sårbart for ytterligere inngrep, særlig fordi reduksjon av areal og fragmentering kan forringe de økologiske funksjonene og verdiene knyttet til naturtypen.

På bakgrunn av dette er verneformålet å bevare et tidevannspåvirket elvedelta med tilhørende bløtbunnsområder i strandsonen og andre tilknyttede naturtyper. Formålet omfatter å sikre området funksjon som nærings-, raste- og hekkeområde for fugl, samt å ivareta økologiske funksjoner for marine og estuarine arter. Det skal videre legges vekt på å bevare forekomster av rødlistede arter og opprettholde det biologiske mangfoldet og de naturgitte prosessene som preger området.

Aktuell verneform etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven inneholder hjemler for å kunne verne natur etter flere kategorier.

Naturreservat er den strengeste verneformen etter naturmangfoldloven og benyttes for områder med særlig høye naturverdier. Verneformen brukes blant annet der det er behov for å bevare truet, sjelden eller sårbare natur, eller naturtyper med sentrale økologiske funksjoner. Innenfor naturreservater er hovedregelen at inngrep som kan endre naturmiljøet ikke er tillatt.

På bakgrunn av de registrerte naturverdiene i området vurderes naturreservat som aktuell verneform.

Foreløpig oversikt over brukerinteresser

- Industri
- Friluftsliv og forskning

Mulige konsekvenser av vernet for brukerinteresser, mulige restriksjoner og reguleringer

Brukerinteresser i området er på dette tidspunkt ikke fullt ut kartlagt. På bakgrunn av tilgjengelig kunnskap om arealbruk og beliggenhet legges det likevel til grunn at området berører interesser knyttet til industriell virksomhet (herunder Norske Skog og tilgrensende næringsaktører), friluftsliv og forskning. Konsekvenser av et eventuelt vern

og behov for reguleringer vil bli nærmere utredet og vurdert i det videre arbeidet, herunder gjennom innspill i høringsprosessen.

Ved opprettelse av et naturreservat vil verneforskriften gi egne bestemmelser som særlig retter seg mot å bevare naturgrunnlaget og begrense inngrep og aktiviteter som kan skade verneverdiene. Dette innebærer normalt et strengt vern, med et generelt forbud mot inngrep og tiltak som kan endre naturmiljøet, med mindre annet fastsettes i verneforskriften.

Industri og næringsinteresser

Området ligger i tilknytning til et etablert industriområde på Fiborgtangen. Et vern som naturreservat vil kunne medføre begrensninger på ytterligere fysiske inngrep i sjø og strandsoner, som utfylling, mudring og etablering av nye anlegg eller infrastruktur. Slike tiltak kan ha direkte konsekvenser for naturtypen bløtbunn i strandsonen og områdets funksjon som økologisk leveområde.

Friluftsliv

Området kan ha verdi for friluftsliv, blant annet knyttet til ferdsel langs strandsonen og opplevelse av natur- og fugleliv. Et vern vil i mange tilfeller legge til rette for fortsatt enkelt og naturvennlig friluftsliv.

Eventuelle tiltak for tilrettelegging av friluftsliv, som stier eller utsiktspunkt, vil måtte vurderes opp mot hensynet til naturverdiene.

Forskning og kunnskapsinnhenting

Området har dokumentert høy naturfaglig verdi og kan være viktig for forskning og overvåking, særlig knyttet til våtmarkssystemer, marine naturtyper og fugl. Vern som naturreservat vil normalt ikke være til hinder for forskning, men aktiviteter kan bli regulert gjennom krav om tillatelser.

Slik regulering skal sikre at forskning skjer på en måte som ikke skader naturgrunnlaget, samtidig som vernet kan bidra til økt kunnskapsoppbygging og langsiktig overvåking av naturverdiene.

Mulige reguleringer

Endelig verneforskrift vil bli utformet etter høring, men basert på erfaring fra tilsvarende naturreservater kan det være aktuelt med bestemmelser som:

- forbyr eller regulerer utfylling, mudring og andre fysiske inngrep i sjø og strandsonen
- forbyr eller begrenser tekniske inngrep og etablering av nye anlegg

- stiller krav til skånsom gjennomføring av nødvendige tiltak
- åpner for dispensasjoner etter søknad for særskilte formål

Det vil i det videre arbeidet bli lagt vekt på å avveie hensynet til naturverdiene opp mot relevante brukerinteresser, og å utforme et regelverk som er forutsigbart og kunnskapsbasert.

Forholdet til annet regelverk

Flere aktiviteter og tiltak i området reguleres allerede av annet lovverk, herunder plan- og bygningsloven, forurensningsloven, havne- og farvannsloven og vannressursloven. I tillegg gjelder naturmangfoldloven generelt for all påvirkning av naturmiljøet.

Ved opprettelse av et naturreservat vil verneforskriften gi egne bestemmelser som særlig retter seg mot å bevare naturgrunnlaget. Vernebestemmelsene vil komme i tillegg til annet regelverk, og kan innebære at tiltak som ellers er tillatt etter sektorlovgivningen, ikke kan gjennomføres uten særskilt tillatelse etter verneforskriften.

Samtidig vil eksisterende regelverk fortsatt gjelde, slik at tiltak i mange tilfeller vil være underlagt flere sett med bestemmelser. Det vil i det videre arbeidet bli lagt vekt på å avklare grenseflater mellom verneforskrift og øvrig regelverk, slik at forvaltningen av området blir helhetlig og forutsigbar for berørte brukerinteresser.

Medvirkning

Medvirkning er en sentral del av verneplanprosessen. Arbeidet skal gjennomføres i tråd med naturmangfoldloven og forvaltningslovens krav til saksbehandling, og skal sikre at berørte myndigheter, grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og andre interesserte får mulighet til å komme med innspill. Tidlig involvering av berørte parter er viktig for å få frem lokal kunnskap og relevante interesser.

Levanger kommune er orientert om vernearbeidet og invitert til å uttale seg i tråd med føringene i oppdraget. Statsforvalteren orienterte om arbeidet i plan- og utviklingsutvalget i Levanger kommune 4. mars 2026. Levanger kommune har i innledende fase opplyst at de ikke har merknader til oppstarten og støtter oppstart av den formelle verneprosessen.

I den innledende fasen av arbeidet, gjennom oppstartsmeldingen, gis berørte parter anledning til å komme med innspill til avgrensning av området, kunnskapsgrunnlag og brukerinteresser. Innspillene vil være et viktig grunnlag for de videre vurderingene i saken.

Det vil i prosessen bli vurdert om kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, eller om det er behov for ytterligere kartlegging og innhenting av informasjon. Det legges opp til dialog med berørte parter underveis i arbeidet med verneforslaget.

Forslag til verneforskrift og avgrensning vil bli oversendt Miljødirektoratet for faglig og juridisk gjennomgang før det legges ut på offentlig høring. I høringsfasen vil alle berørte og interesserte parter på nytt få anledning til å uttale seg til det konkrete forslaget.

Alle innspill og uttalelser vil bli gjennomgått og vurdert som del av den videre behandlingen av saken, og vil følge saken videre i beslutningsprosessen frem mot eventuelt vedtak.

Oversikt over prosessen

Arbeidet med opprettelse av et verneområde følger en fastlagt prosess etter naturmangfoldloven. Nedenfor gis en kort oversikt over de viktigste stegene i prosessen:

- **Kunngjøring av oppstartsmelding (26.05.2026)**
Arbeidet med vern av området starter formelt med kunngjøring av oppstartsmeldingen. Her informeres det om planene for vern, og berørte parter inviteres til å komme med innspill.
- **Frist for innspill (21.07.2026)**
I denne perioden kan grunneiere, rettighetshavere, offentlige myndigheter, organisasjoner og andre interesserte gi innspill til verneplanarbeidet. Innspillene er viktige for å belyse brukerinteresser og lokale forhold.
- **Befaringer og informasjonsmøter**
Det kan bli gjennomført befaringer i området og eventuelt åpne informasjonsmøter. Formålet er å sikre god dialog, gi informasjon og få bedre kunnskap om lokale forhold og interesser.
- **Utarbeidelse av verneforslag**
Med bakgrunn i innkomne innspill utarbeider Statsforvalteren et forslag til avgrensning av verneområdet og et utkast til verneforskrift. Forslaget skal ivareta både naturverdier og relevante brukerinteresser.
- **Gjennomgang hos Miljødirektoratet**
Forslaget oversendes til Miljødirektoratet for faglig og juridisk kvalitetssikring før det sendes på høring.
- **Offentlig høring**
Når forslaget er kvalitetssikret, sendes det på offentlig høring. Høringsfristen er

normalt minst to måneder. I denne fasen får alle berørte parter anledning til å uttale seg til det konkrete verneforslaget.

- **Oppsummering og tilråding fra Statsforvalteren**
Etter høringen oppsummerer Statsforvalteren alle innspill og vurderer eventuelle justeringer av forslaget. Deretter gis en tilråding om vern til Miljødirektoratet.
- **Behandling i Miljødirektoratet og departementet**
Miljødirektoratet vurderer saken og gir sin tilråding til Klima- og miljødepartementet, som forbereder saken videre.
- **Endelig vedtak**
Endelig beslutning om opprettelse av verneområdet treffes av Kongen i statsråd gjennom kongelig resolusjon.

Frist for innspill til oppstartsmeldingen

Statsforvalteren ber om innspill til verneplanarbeidet, herunder forslag til avgrensning, opplysninger om brukerinteresser og annen relevant kunnskap om området.

Innspill til oppstartsmeldingen sendes Statsforvalteren innen **21.07.2026**. Innspill kan sendes elektronisk til Statsforvalteren i Trøndelag eller pr e-post til:
sftlpost@statsforvalteren.no. Merk innspillet med referansenummer: 2026/4228.

For spørsmål, ta kontakt med seniorrådgiver Ingrid Bjørklund (e-post: ingrid.bjorklund@statsforvalteren.no)

Dersom det er berørte parter som ikke har mottatt oppstartsmeldingen, ber vi om at Statsforvalteren blir kontaktet.

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Postboks 2600, 7734 Steinkjer